

Motion till riksdagen
2006/07:A273

av **Elina Linna m.fl. (v)**

Stöd i arbetslivet för funktionshindrade

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om en översyn av regelsystemet när det gäller arbetshjälpmedel.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om förslag till en bättre anpassning av nödvändig facklitteratur för läshandikappade.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om urholkningen av stödet till personligt biträde.

Fel! Okänt namn på

¹ Yrkandena 1 och 2 hänvisade till SfU.

Arbetshjälpmedel

Sedan 1991 har Försäkringskassan ansvar för arbetshjälpmedel till funktionshindrade som varit anställda i mer än ett år. Från brukarna har det från första början rapporterats om problem. På vissa håll har lagarna börjat tolkas anorlunda jämfört med vad som tidigare gjorts. Det har blivit ett allt större fokus på arbetsmiljölagen och arbetsgivarens ansvar för olika anpassningsåtgärder.

Arbetsmiljölagens portalparagraf innebär att arbetsmiljön skall anpassas till ”människors olika förutsättningar i fysiskt och psykiskt avseende”. För att detta skall bli verklighet krävs att skyddsombud och regionala skyddsombud är tillräckligt många och att de har bra utbildning. Likaså krävs att Arbetsmiljöverket kan ge stöd åt skyddsombud och arbetsgivare för att lagen skall uppfyllas – särskilt viktigt är samhällets stöd för mindre arbetsplatser.

Arbetslivsinstitutets utbildning av personal inom företagshälsovården är också central. Innan man gör stora förändringar på dessa områden borde man göra en konsekvensanalys av vad detta får effekt på funktionshindrades möjlighet att delta.

Funktionshindrade som är beroende av arbetstekniska hjälpmedel riskerar att få mycket svårt att komma in på och stanna kvar på arbetsmarknaden om denna förändrade tolkning etableras hos Försäkringskassan.

Få arbetsgivare är beredda att anställa en person med ett funktionshinder om man vet att man får ta extra kostnader för inköp och underhåll av de arbetshjälpmedel som en anställning skulle kräva. Detta kommer ytterligare att begränsa arbetsmarknaden för funktionshindrade.

Andemeningen med stödet har varit att ge utsatta grupper större möjligheter att komma in i arbetslivet. Om det är så att Arbetsmiljölagens bestämmelser om arbetsgivaransvaret tolkas felaktigt och urholkar samhällets ansvar att ge hjälpmedel till den som är i behov av dessa, så bör detta ses över. Regeringen bör få i uppdrag att göra en översyn av hur reglerna för att få arbetshjälpmedel tillämpas. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Facklitteratur

Funktionshindrade i arbetslivet har samma behov som andra att fortbilda sig inom sitt yrkesområde och därmed kunna utvecklas i sin yrkesroll. Nu har många stora svårigheter att få del av information för sin fortbildning.

Det måste utvecklas ett enkelt och effektivt sätt för exempelvis synskadade och andra läshandikappade att få tillgång till nödvändig facklitteratur. Vänsterpartiet anser att en anpassning av facklitteraturen bör ses som ett personligt arbetshjälpmedel och inte belasta arbetsgivaren.

Försäkringskassan har tidigare bekostat inläsning av facklitteratur inom ramen för bidraget för arbetshjälpmedel till funktionshindrade i arbetslivet. Men även här har Försäkringskassan börjat ändra sin hållning med moti-

Fel! Okänt namn på

veringen att facklitteratur inte kan anses vara arbetshjälpmedel. Det behöver införas en regel där det klart står att facklitteratur är ett arbetshjälpmedel. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Stöd till personligt biträde

Stöd till personligt biträde är ett ekonomiskt stöd till en arbetsgivare eller annan som har kostnader för ett personligt biträde till en person med arbetshandikapp. Det kan vara som anställd, som företagare eller fri yrkesutövare. Det kan också vara för att kunna ta del av ett arbetsmarknadspolitiskt program, arbetslivsinriktad rehabilitering eller praktisk arbetslivsorientering.

Regeringen och riksdagen har nyligen beslutat om en höjning av ett annat stödinstrument enligt samma förordning, lönebidraget. Detta är ett positivt steg för att öka möjligheten för människor med funktionshinder att få ett arbete.

Emellertid är personer med funktionshinder en mycket utsatt grupp på arbetsmarknaden. Som exempel kan nämnas att knappt 50 procent av gruppen synskadade i förvärvsålder har ett arbete och att endast 13 procent av dessa har ett heltidsarbete.

Den hårda konkurrensen på arbetsmarknaden kräver en utveckling och förstärkning av de stöd som avser personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga. Det handlar om att skapa likvärdiga förutsättningar för dem som söker arbete eller som måste utvecklas på sin anställning för att kunna behålla jobbet.

Insatsen ”stöd till personligt biträde” har i dag en stor betydelse för bland annat synskadade, för att kunna utföra arbetet enligt uppsatta krav i arbetslivet. Det kan handla om läs- och skrivhjälp, ledsagning samt andra moment där synnedsättningen är ett hinder.

För att lösa en del av arbetslöshetsproblemen görs nu olika satsningar för att stimulera småföretagande. Det är en nisch som även borde lämpa sig väl för entreprenörsintresserade personer med funktionshinder. Stöd till personligt biträde är i detta sammanhang ofta ett oundgängligt instrument.

Det nuvarande taket för bidraget har varit oförändrat i drygt 10 år. Detta innebär att effekten av bidraget har urholkats med ökade lönekostnader etc. Vänsterpartiet finner detta otillfredsställande och det försvårar att fler funktionshindrade kan ta en plats i arbetslivet. Regeringen bör därför göra en uppföljning av utvecklingen och ge förslag på hur bidragstaket kan höjas. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 31 oktober 2006

Elina Linna (v)

Josefin Brink (v)

Kalle Larsson (v)

LiseLotte Olsson (v)

Torbjörn Björlund (v)

Eva Olofsson (v)